

SLOVENSKI NAROD.

Izahaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 18 gl., za četrt leta 8 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja nižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 60 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gl. — Za oznanila se plačuje od četiristopenjske petič-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se sicer izkazujejo. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravištvo, na katero naj se blagovito pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

London 17. maja. Iz Peterburga se poroča v „Times“ 16. maja: Urokov je več, ki dajo misliti, da je ruska vlada ono rešitev, kakoršno britanska vlada navetuje, kot tako izpoznala, ki možnosti prijateljskega porazumljenja nikakor ne izključuje. V tem trenutku veje odločno miroljuben veter.

Carigrad 16. maja. (Reuterjevo poročilo.) Rusi baje zopet govore o zasednji Bujukdera; Turki so se odločili, svoje pozicije braniti. Proti Čekmedji se pomikajo nove ruske vojske. — En del indijskih angleških vojnih oddelkov bode dobil ukaz, naravnost iz Portsaida v Besiko otiti.

Peterburg 16. maja. Politični krogi, misijo Šuvalovega razjasnuječi, menijo, da je porazumljenje z Anglijo mogoče, ako se pred očmi obdrži namen bivše vojne in zagotovljenje neodvisnosti kristijanov, s popravkom provizoričnega zemljevida Bolgarije in z odstopom terjatve Batuma.

Pešta 16. maja. Spodnja zbornica je predlogo o pokritju 60 milijonnega kredita z vsemi glasovi, izvemši glasov skrajne levice, sprejela, potem, ko je Uermenyi svoj sklepni nasvet oporekel.

Kdo je kriv?

S—c. „Tagblattov“ člankar od 2. maja t. l., preiskavši po svoje naše dozdanje narodne pridobitve, pride do sklepa, da še prav ničesar nismo se svojim delom dosegli, ali pa le malenkosti. On pravi, da delo za „fantóm nemogočega našega narodnega razvoja“ najboljšje moči požira, in trdi, da smo mi

krivi, da je socijalno naše življenje razdrto. — Ničesar nismo dosegli! ali le malo! — Pojdi z mano malo, „Tagblattov“; poglediva listove naše zgodovine, kjer se naše delo v novejšem času riše. Naš boj je miren, duševen boj za existenco narodno, ali pošten je ta boj. Začetkoma buditelj naroda iz dremeža brez nasprotnikov, pozneje z nasprotniki, ki so si cilj življenja v nekih pogledih postavili v tem, da kamenje lučajo v domačo vas. — Pa glej, storilo se je dosti.

„Narode novih idej učiti, nij delo jednega dneva,“ in ideja Slovenstva, Slovanstva, se prav lepo neguje v masi našega ljudstva. Poglej tabore, tem so pot gradili prvi naši buditelji, in pogledj poznejše volitve, pri katerih je prosti kmet, kljubu hudemu pritisku, in vsemu aparatu, in vsem pomočnikom vašim, vendar-le zavestjo Slovenca hodil volit. Poglej zadnje volitve na Kranjskem v deželni zbor, in vidiš ga našega kmeta! Ali ti je to vse: „ničesar“! Koliko je pred 20. leti naš kmet bral? Nič. Koliko bere zdaj? Poglej letnik družbe sv. Mohora! Poglej po vaseh, najdeš, najdeš slovenske časopise, katerih je skupaj uže 20, povsod okolo in okrog. Ljudstvo ve, kaj je, kam hoče, ono uže bēdi!

To je, mož, veliko. In pogledj po univerzah v Gradcu in na Dunaji, tu „Triglav“, tam „Slovenija“, slovenska dijaška društva, mnogobrojna, najboljše mlajše glave narodove zraven, in svečano obhaja ta naš dijak Preširnov god, Kopitarja, Slavjana spomin! —

In glej, Preširen, na vrhuncu časovne omike stoječ, podaril je svoje bisere v jezike slovenske domačije, in Jenko, in — pogledj v naš čas, vse, komur je dar ženija in poštenja, je rodoljuben in domoljuben! Ali tudi to

nij nič vredno! Ti vsaj ne boš zahteval, da bode naš mali slovenski narod v 30. letih svojega bolj samosvestnega življenja spravil celo velikansko kako literaturo na dan! 1 1/2 milijona nas je, kako to vendar mogoče! In kultura pač ne raste, kakor konoplja, rastlina počasne rasti je. Daj si no to dopovedati!

Glej, in če družega ničesar nismo dozdaj dosegli, dosti je to navedeno samo. In če nismo več, nemškutar, kdo je tega kriv? Če bi ti le malo premisliti mogel, koliko leži na tem, ako je jezik ljudstva v šoli in uradu ter javnem in privatnem življenju izključljivi gospodar, ti bi se prestrašil nad zlim, katero učinjaš s tem, da povsod, kamor moreš, tuji nemški jezik urivaš.

„Ohne einer gemeinschaftlichen Landes- und Muttersprache, in der alle Stände als Sprossen eines Baumes erzogen werden, gibt es kein wahres Verständniss der Gemüther, keine gemeinsame patriotische Bildung, keine innige Mit- und Zusammenempfindung,“ pravi Nemeč Herder. In še več: „Wenn die Stimme des Vaterlandes, die Stimme Gottes ist, so kann diese zu gemeinschaftlichen, allumfassenden patriotischen Zwecken nur in der Sprache des Vaterlandes tönen; — jede fremde bleibt eine entzweieude Samaritersprache.“ —

Slovenski renegat, ti hočeš, da se slovensko ljudstvo ponemči! To nij delo sto let, k temu je treba več sto let, gorá nam je in gozdov, in ti so barikade, za katerimi genius slovenskega naroda svojega varvanca brani! Majhen si, renegat, in narod je proti tebi velik velikan, ako ga jemlješ kot vejo Jugoslovanstva, čemu brezvspešno delo opravljaš, da ga nemčiš! Ponemčiti ga ne moreš, k večjemu par vasij na periferiji naše domovine vzameš, ali tega nisi ti storil,

Listek.

Leon Brassy.

(Povest, poslovenil Fr. Kr.)

Devetnajsto poglavje.

(Dalje.)

Postavil je škrinjico na pesek ter jo od velicega veselja kar poljuboval, očedil jo je prsti in zopet začel iskati, misleč da najde še kaj. Slednjč izprevidi, da je njegovo početje brezvspešno, torej odneha. „Ne, to nič ne dé,“ mrmra mej tem ko zagrebe jamo. „Taka škrinjica mora uže zadovoljiti pametnega človeka. Z njeno pomočjo bom lahko živel prav po turško. Zdaj pa moram vse pustiti kakor sem našel, da bom Karnarju, ko bode prišel po denar, napravil veselje.“ — Tako sam se soboj govore postavil kamen

na staro mesto in pomete pesek v jamo, tako da ne ostane nič sledu.

„No, tako sem to opravil,“ spregovori še enkrat zadovoljno pogledaje škrinjico, „zdaj bi bilo prav, da se prej ko mogoče odpravim! Ako me Karnar v tem trenutku tukaj zasači . . .“ A nij še popolnem vsega izustil, ko prestrašen kvišku plane in posluša. „Tiho, zdaj zopet slišim,“ mrmra in lice mu je blede ko zid. „Vsegamogočni Bog!“ — Čuti je bil ženski jek, a vendar nij glas tako blizu, da bi se dalo razločiti od kod prihaja. „To mora duh biti,“ šepče zakladokopec, „čuj! Za Boga svetega! Zmirom bližje in bližje prihaja, zmirom glasneje in glasneje in kinalu se bode kaj prikazalo iz jednega grobov, v strašnej podobi!“

Tresel se je na vseh udih. Taval je nekaj korakov naprej ter sedel na škrinjico, mej tem, ko so njegove oči plaho se ozirale okrog.

Kinalu so mu doneli robati možki glasovi na ušesa, mej katerimi je bilo zdaj pa zdaj čuti žensko plakanje, ter je tudi postajalo glasneje, kakor da bi govoreči prihajali bližje. „Tristo vragov,“ zakliče Fernandez prepričavši se, da so to ljudje v cerkvi, ter da se bližajo rakvinim stopnjicam.

„Uže gredo sem! Zasačen sem — in oropana mi je škrinjica!“ Oči so se mu divje bliskale, iskaje zavetja, a nič nij mogel ugledati razen velicega sarkofaga. Kmalu so ga opomnili glasi katere je čul v obližji, da ne sme tratiti časa, zatorej vzame luč, zgrabi škrinjico in hiti v zakotje. „Oh, saj imajo luč!“ mrmra, videvši malo svitlobe na stopnjicah, „zdaj bo pa treba mojo vgasniti.“ Strašno nerad je to storil, a sila je bila; potem se strahu trepetaje oklene sarkofaga in posluša kaj se bode zgodilo.

ampak tam je močnejša in še podpirana rasa, boreča se oko v oko sè slabjšo, morda po naravnem zakonu slednjo zmagala, v sredini pa nij še in ne bo naroda vrgla na tla, tu le polena meče pod noge narodnemu razvoju, in ta polena ste vi, renegatje; ti pa ne vstavijo hoje naprej. To, kar citirani Herder gori pravi, to tvorite vi, slovenski renegatje; ne hasnite celo nič, nijste in ne boste, in če še tako plemenito v kakovem izmeju vas ljubezen do nemške kulture klije, katero hočete slovenskemu narodu vcepiti!

Proti vsem pravilom logike je, da se narod kultivira na ta način, da se prej tujega jezika nauči in potem tuje kulture naleze. To vaše glavno vodilo, renegatje, je piramidalna oslarija. Pa vi na to bedarijo prisezate, gonite jo vsak dan. — Dobro, ali bodite toliko pošteni, in ne ometujte nam, da smo z našim geslom: „z domačim rekom do razvijanja kulture, domače kakor tuje“, še malo dosegli, ter da je naglašanje tega gesla tega krivo! — Se ve da je težavno. Boj z vašo čudno bedarijo absorbira dosti naših močij, ali mora biti, ker vi nastopate z neko avtoriteto združeni, in tedaj vam je zmirom nekaj moči, brez tega ste celo nagi Don kvišoti, in prav ubogi. In zraven mi ne zajemamo iz nobenega dispozicijskega fonda. Ali če ne florira v našem taboru vse, krivi ste tega vi, in sicer zaradi tega, ker vi storite, da se gori navedene Herderjeve besede na Slovenskem uresničujejo. — Bodite mirni, vaše lavore bode zgodovina kulture slovenskega naroda lahko preštelala, morebiti vam da kak zgodovinar priimek: „coklje razvoja slovenskega naroda!“

Ne čudite se, če je socijalno naše življenje razdrto. Vi, ne mi, ga razdirate! Vi perhorescirate deželni materini jezik povsod, vi hočete le tuje nemški, plesati, peti, jesti, govoriti, novinariti, etc., na slovenske zemlji. Boga mi, žalostno bi bilo, ko bi vsi Slovenci taki — pametniki bili. — Slediti vam tedaj v tem ne moremo.

Tedaj možje renegatje, če kaj nevšečnega pri nas vidite, vprašajte zmirom svojo staro vest, pošteno vest, če — jo imate, in potem ne boste pred svetom razkrivali ran slovenskega organizma!

Bosensko vprašanje.

Nemška ustavoverna voditeljica „N. Fr. Pr.“ piše: „Nezaupanja proti skrivnostnim nameram naše vnanje politike, katero se je v sklepanji budgetnega odbora v pokritji šestde-

Dvajseto poglavje.

Jedva se je bil Fernandez odtegnil v strašilno zavetje, kar pride Moratin doli po stopnjicah v hram; z eno roko je držal Karlo, v drugej pa je nosil baklo. Deklica je bila blede ko smrt in tako prestrašena, da nij imela moči izviti se mu iz rok, marveč ga je mogla le prositi milosti. „O, peljite me proč iz tega strašnega kraja!“ klicala je, „O Leon kje si? Ali nij nobene pomoči za me, nobenega, ki bi me mogel rešiti iz rok tega hudobneža?“

„Le mirna bodi deklica,“ zapove Moratin ter jo nejevoljen strese za roko, „nečem več slušati tacih bedarij, uzroka, zakaj bodeva zapustila to deželo, ti nečem natanko pojasnjevati, dovolj naj ti bode, da ti povem, da se meni zdi potrebno in da morem zahtevati tvoje pokorščine kot tvoj oče!“

set milijonnega kredita jasno izrazilo, nij mogel izgnati tudi ministrov odgovor na interpelacijo Groholskega in tovarišev, o možnosti vmarširanja avstrijsko ogerskih vojakov v Bosno in Hercegovino. Sicer nas je odgovor na interpelacijo vsaj pomiril, da vnanja naša politika nikdar nij mislila Bosne pòtem sodelovanja z Rusijo zasesti, t. j. izrečeno moskovitično delivno politiko delati; a v odgovoru ministerskega predsednika ne najdemo potrditve, da se je nesrečna (?) ona misel na zasedenje Bosne tudi v resnici opustila. Nasprotno! možnost tega slučaja ima se vedno pred očmi in to obžalovanja vredno stališče se le s tem malo polajšava, da se bode to vprašanje evropskemu kongresu pridržalo, kateri bode imel v prvi vrsti razmere v orijentu urediti. S tem je dosta jasno, da se Bosna katerikoli dan in s poljubnim izgovorom lahko zasede, da se monarhija škod in nemirov obvaruje, katere jej vzaščajo iz razmer v Bosni. Da se kongresu prepušča uredenje orijenta, kakor se glasi iz odgovora na interpelacijo, to ne ovira prostosti delovanja vlade; ona lahko ukaže v Bosno vmarširati ali ne; v času, ko se bode kongres sešel je uže vlada lahko „srečni gospodar“ Bosne, ali ne, — kongres bode končno določil. Prav za prav je denes vprašanje o vmarširanji naše vojske v Bosno le važnosti druge vrste; glavna stvar je stavljenje vprašanja zaradi Bosne, in to je denes z odgovorom na interpelacijo nastalo. Bosna je odslej os, okolo katere se naša vnanja politika suče. Naj bode kongres, naj bode vojska, — Bosna bila je prva, in kakor se kaže ostala bode tudi zadnja beseda naše vnanje politike. Bosniško vprašanje stoji zdaj ravno tako na dnevnem redu, kakor je stalo pred pričetkom ruske invazije bolgarsko vprašanje.“ Tako nemška Turkinja dunajska „N. Fr. Pr.“

Nij li nenavaden jezik v listih naših protivnikov? Kdo bi bil pred dvema letoma mislil, da je sploh mogoče v „N. Fr. Pr. kaj takega čitati?

Poziv moskovskega osrednjega odbora

za organiziranje flote, ki se bode napravila iz prostovoljnih doneskov, glasi se: „Gospod pošilja Rusiji novih izkušenj. Dostmrten sovražnik žuga nam z novo vojsko. Rojaki! Bode li mirno gledali, kako nam bode sad naših zmag uničeval, kako bode naše osvo-

Prišla sta v podcerkvino jamo. Fernandezu je od samega strahu kri zastala v žilah. Dolgo je potreboval, predno je verjel svojim očem. Še le ko se je Moratin z deklico vsedel na spodnjo stopnjico, se je Fernandez zopet malo opomogel. „O ti zanikrni stari malopridnež,“ si misli, spoznavši Moratina, „tacega angelja hočeš mučiti in trpinčiti? Grom in strela . . .“ Hitro odtegne roko katero je bil uže dvignil, kajti nij bil še popolnem sklenil, kako bi deklico rešil.

„Še je čas, da se vrnete, ako ne ste pogubljeni,“ reče proseče Karla pri nogah Moratina, „o ne prodajte svoje duše in telesa temu možu. Vslušite me zavoljo moje dolgotrajne ubogljivosti in zvestobe do vas in odpojevajte temu malopridnemu Karnarju.“

(Dalje prih.)

bojene brate zopet v sužnost potiskal? Sovražnik naš je močan na morji! On ima velikanska sredstva, ter je v tem oziru velikrat močnejši od nas. A vendar je mogoče, na morji mu toliko škode napraviti, da jo bode težko občutil. Komu je neznan, da se vsi interesi našega sovražnika v tem zedinjujejo, da hoče bogat postati, in si to bogastvo na lahak način pridobiti? On ima velikansko trgovsko floto. Trideset tisoč trgovskih ladij jadra po svetovnih morjih. Zatorej na to stran moramo nameravati svoje udarce. V trenutku, ko bode sovražnik naše luke blokiral, in naša morja zapiral; v tem trenutku ko bode, kakor v krimski vojski, nezabranjene kraje naše in nabrežja požigal in ropal, tačas bode pričela tudi njegova trgovska flota na širokih oceanih strašne posledice vojske čutiti. Zato potrebujemo pa hitrih in močnih ladij ki bodo kakor strašni oblaki vsem sovražnim ladijam z gotovim poginom pretile. V minolej vojski so si ruski pomorščaki, kateri so se na malih in slabih ladijah z velikimi oklopnimi ladijami borili, a vendar vedno sovražnika premagali, večno slavo in čast pridobili. Dajte tem junakom prave, trdne ladije, pošljite jih na lov v široke oceane na sovražno trgovsko floto, in kmalu se bode naš sovražnik svoje trmoglavosti in zaupanja v samega sebe kesal. Otroci ruske domovine! Vzdignili ste se vedno kot jeden mož, ako je pretela nevarnost naše materije Rusiji! Tudi zdaj oglasili se boste na njen poziv, in napravili boste, naj stane kar hoče, prostovoljno floto, katera bode vsemu svetu iz nova dokazala, česa je ruski narod zmožen, ako brani čast svoje domovine.“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 17. maja.

V državnem zboru je bila 15. t. m. vprašanje odpuščevanja pri gruntnem davku rešeno in nasvet večine, ki je zagovarjal odpis davkov. Zanj je najbolje govoril poslanec Lienbacher, ki je dokazal, da mali posestniki od leta 1870 do leta 1875 plačujejo 297 milijonov več davkov; dalje da se malo posestvo vedno bolj zanemarja na korist industriji.

V Zagrebu so imeli pretečeni teden volitve v mestni zbor. Agitacije nij bilo nič, voljeni so skoro da jednoglasno pri jako pičlej udeležbi vsi stari odborniki razen jednega, ki nij več kandidiral.

Vnanje države.

O stanju orijentalnih stvari nij nič zanimive novosti v časnikih. „Pol. Corr.“ le pripoveduje o predzgodovini Šuvalovega potovanja sledeče: Grof Šuvalov je z markizom Salisburyjem stopil v dogovor, ko je bil Gorčakov zbolel. Trikrat je imel razgovor z njim. Prvič in drugič nijsta nič sporazumela se, pač pa v tretjem razgovoru. Ali kaj in kako, sta se pogovarjala, ne piše še nihče. (Sicer primeri telegrame na prvem mestu, ki nam dohajajo vselej kasneje, ko so uže novice te rubrike stavljen.)

Iz Pariza in Berlina dohajajo vesti, ki pripovedujejo, da je tam upanje na mir močno upadlo, in sicer baš zaradi tega ker se tako dolgo ničesa ne čuje iz Peterburga.

Ruski oficijozni organi molče o položnji in o Šuvalovem dohodu. — „Birževija Vedomosti“, ki pa so proti vojski, ker jedine zastopajo materijalistično stališče vseh kapitalistov, pravijo, da je še upanje za ohranjenje miru.

Srbska vlada oporeka, da bi vojsko množila. Narobe, pravi, bode še jeden del

domov odpuščen na poljska dela. Tudi vstaja Albanov zoper Srbe se uradno dementira.

Nemška vlada uže kapital kuje iz besnega dela neomikanega kleparskega pomočnika Hödela. Telegram poroča, da je Bismark uže dal ukaz ministerstvu, naj se posvetuje o naredbah proti socijalnim demokratom. Prišlo je, kakor je bilo pričakovati: Zdaj dolže celo stranko delavsko zaradi zločina jednega človeka!

Dopisi.

Iz Trsta 16. maja. [Izviren dopis.] Vedno še dobajejo v Trst slovanski geometri, namenjeni v Dalmacijo, in vsak se čudi, po kaj ti ljudje hodijo; kakor se sodi, pomenja to gotovo okupacijo Bosne, ker tam bodo le po tem dovolj posla dobili, zdaj ga nij. Strelivo se tudi še vedno obilo vozi v Dalmacijo, in druge priprave se delajo, katere se bodo gotovo čez mejo rabile.

Tudi prijatelj iz Pulja mi poroča, da se pri marini delajo velika oboroževanja, tako, da se uže mora vprašati: proti komu pa pojdemo? Turki so razbiti, proti njim ne bode trebalo orožja. Mar se tudi proti Italijanom pripravljamo? Zaupati tem sosedom nikoli nij! Ali mar je še nevarnost, da nas nesrečno Magjarstvo potisne na Angleško stran? Proti Rusiji?! Brez vse skrbi še ne smemo biti.

Deželni komandant baron Kuhn je bil včeraj tu pri nas, ogledal je vojsko in magazine, pa šel naprej v Koper in drugo primorje na vojaške razglede.

Rojanska čitalnica odprla bode poletno sezono v nedeljo z obširnim programom, katerega imamo pred soboj. Ker bode tudi oddelek nekdanje okoliške godbe sodeloval, nadejati se je prav obilne udeležitve, zlasti, ker ima omenjena čitalnica lepe senčnate prostore. Zvečer bode zabava pod prostim nebom, obsvitljena z mnogimi baloni v narodnih barvah, v dvoranah pa bode ples pri domačej godbi. Tržačanje in okoličanje se vabijo na ta večer.

Od Save 15. maja. [Izv. dop.] V št. 74 „Slovenskega Naroda“ smo čitali, da bi se imeli rudniki za premog v Zagorji, Trbovljah in Hrastniku združiti. Naj mi bode dovoljeno nekoliko vrstic vam naznaniti, kako v Hrastniku stoji na pr. z našo narodno rečjo. Vsi višji uradniki v Hrastniku so največji nasprotniki vsemu kar je slovanskega. Vodja M. T. je sicer po rodu koroški Slovenec, a po duhu je zakleti sovražnik vsemu, kar slovansko ime nosi, torej renegat. Drugi uradniki pa še slovanski ne umejo. V Hrastniku je štirirazredna ljudska šola s 300 otroci in tremi učitelji. Vsi otroci znajo le slovanski (razen 6 uradniških), in lansko jesen pri preskušnji je deset otrok deklamovalo, a samo dva slovanski, ostalih osem pa nemški. Nič bolje kakor v Hrastniku, nij v Trbovljah. Razen dveh višjih uradnikov tudi nobeden slovanski ne ume in neče umeti. Ako so volitve v občinski zastop, v okrajni zastop ali volitve volilnih mož za štajerski deželni zbor, takrat vselej omenjeni uradniki veljavnejše kmetske posestnike na kak lov ali enako veselice povabijo, in politično neizobražen kmet gre na limanice, ne vedoč, da je njegov blagor nemškemu rudniškemu uradniku deveta briga, in da rudniški uradnik tako pleše kakor mu njegovi višji godejo. Trboveljski župan, gospod Logar, ima vso svojo politično modrost od nemških rudarskih uradnikov, in je torej v krčmi z rokami ob mizo bil, da nij res, da je Plevna v ruskih rokah, ko so bile uže vse

novine tega polne, in je kmetom in rudarjem čeval, da morajo Rusi tepeni biti. Kaj se ima od tacega župana za domačo narodno reč pričakovati, to si lahko mislite. Za tega delj so Trboveljčanje vedno v taboru naših nasprotnikov.

Kakšne politične barve so uradniki pri zagorskej rudarji, to mi je menj znano, pa najbrž nič bolje. Ako se ona združitev izvrši, bode gotovo še slabše, ker naši kraji pridejo v roke kacim židom, ki Slovenije niso drugače videli, nego na zemljevidu ali na geologičnih mapah, in kateri za plačilo, da naš delavec njihove žepe debeli, mu ne privoščijo niti narodnega razvoja.

Ob nemško-slovenske meji nij tolike germanizacije, nego pri rudnikih, kjer so taki uradniki. Pogledite njih imenik rudarski, kako znajo naša slovanska imena in naše pridevke v čudno nemščino prekrščevati, kako pri klicanju tako čudno slovanska imena izgovarjajo, da rudarji svojih lastnih imen ne razumevajo, a še potem kazni dobode, ako se kateri nij prvič oglasil. V rudarskih pisarnah ne najdete ni jednega slovanskega stavka. Ako pride kedaj drugo ministerstvo, Slovanom prijaznejše, naj bi se naši poslanci tudi teh žalostnih razmer domislili.

Domače stvari.

— (Z Dunaja) se nam piše 15. maja: Dr. H. Mitteis, nekdanji vodja ljubljanske gimnazije, vladni svetovalec in vodja gimnazije v Terezijanišči, je 15. maja po kratkej črevesnej bolezni, katera ga je poprej uže več let nadlegovala, nenadoma umrl. Vsi nekdanji ljubljanski učenci njegovi spominjajo se gotovo še blazega moža, ki je leta 1866 zapustil Ljubljano. Tu je bil v vseh krajih jako priljubljen in spoštovan. Kranjski dijaki tu na Dunaji so radi zahajali k njemu; po njegovem priporočilu je marsikedo dobil zdatno podporo. Svojega bivanja v Ljubljani se je mož vedno še z veseljem spominjal; na Kamnik je mislil vsako leto, ko so se počitnice začele; tu je preživil navadno počitnice, ko je bil še v Ljubljani. Razmere na Kranjskem so ga še vedno zelo zanimivale; „Slovenski Narod“ in „Novice“, katera časopisa je dobival tu pri kolegih in prefektih je z veseljem prebiral. — Bodi mu zemljica lahka!

— (Maša na Rožniku) bode — kakor se nam piše — v nedeljo 19. t. m. ob 6. uri zjutraj, za v minolej vojski padle Slovane. Pri maši poje narodna osmerka „Naprej“ sledeče: „Kyrie“, iz D-dur maše, za mešani zbor, vglasbil A. Foerster, za moške glasove priredil F. Hlavka. „Offertorium“, za moški zbor vglasbil F. Hlavka. „Sanctus“, za moški zbor vglasbil A. Nödved. „Benedictus“, za moški zbor, vglasbil A. Nödved. „Agnus“, vglasbil L. Klinar. „Čast božja“, vglasbil F. Hlavka.

— (Pred celjskimi porotniki.) Jakob Robar iz Leviča pri Slovenskej Bistrici je 12. marca t. l. na potu z vinograda udaril Simona Ožimo zaradi jedne deklice tako z motiko po glavi, da je ta 17. marca umrl. Obsojen je bil vsled reka porotnikov na dve leti ječe.

— (Iz Celovca) se piše, da po mnogih krajih Koroškega brošči zelenju silno škodo delajo ta mesec. Zatorej jih po mnogih občinah skupno uničujejo.

— (Italijan o nas.) V Rimu izhaja još satirični list „Fanfulla“, kateri prinaša

meji pikantnimi satiričnimi drobnicami včasih tudi prav dobre, resne članke in je zaradi tega ne samo v Italiji, ampak tudi drugod med Italijani jako priljubljen in močno razširjen, je priobčil v zadnji svoji številki zanimivi članek „D' oltre l' Isonco“ (od onstran Soče), v katerem so večinoma prav resnično popisane ljudske in posebno narodne razmere na Primorskem. Pred vsem priznava ta članek, da so organi levicnjakov v italijanskem parlamentu z raztrošenimi vestmi o dozdevnih diplomatskih dogovorih zaradi odstopa Trentinskega in dela goriške grofije na desnem bregu Soče provocirali avstrijske demonstracije med goriškimi Furlani in Slovenci; da je ljudska masa v goriški Furlaniji vsa na srani Avstrije in da se le inteligencija italijanske narodnosti, kakor časniki, advokati, nekateri večji posestniki in trgovci v nemajo za zvezo z Italijo; da slovansko prebivalstvo pri vsakej priliki razodeva svojo vdanost do Habsburške dinastije, in da bi se pri vsej svoji narodnej vzbujenosti 10krat rajši dalo ponemčiti, (no, ponemčiti se tudi nemamo prav nič gusa. Ur.) nego poitalijančiti; dalje pripoveduje o naših taborih, na katerih nastopajo tudi kmetje kot govorniki, omenja posebno tudi Nabergoja, kmečkega posestnika s Proseka, kateri je uže mnogokrat nastopil kot dober ljudski govornik in tudi kot ud mestnega deželnega zbora tržaškega vrlo zastopa interese slovanskega ljudstva. Čitalnici tudi ne zabi, priznava je njihov dobrodejen vpliv na narodni napredek. Slednjič omenja tudi marljivega delovanja naše duhovščine za narodni prospeh. Namere Slovencev po združenju eno deželo pa tolmači „Fanfulla“ nekoliko po svoje; pravi namreč, da hrepenimo po svojem kraljestvu, po „Jugoslaviji“, katera, ako bi se s časom posrečila, bi brez družega nevarna postala italijanskim interesom. Zatorej, meni, bi utegnil razpad Avstrije Italiji brže škodovati, nego koristiti.

— (Kervavo dejanje) se je dogodilo — kakor „Soča“ poroča: — pretekli petek na goriškem gradu. Neka Terezija R. omožena Z. je živela v nepošteni zvezi z M. V. mejtem, ko je nje mož v Vidmu z mizarstvom svoj vsakdanji kruh služil. Oba — ljubimec in ljubimka sta uže dolgo na zelo slabem glasu, on kot zapeljivi igralec, ona kot nič vredna potepa. V petek se vrne Z. iz Vidma, pozvan k vojaškim vajam v Celovec; pri magistratu je prijel nekoliko potnine, za denar se malo opije, in ker je vedel, kako žena živi, gre domov, menda z namenom, da najde plemeniti par skupaj, ter si svojo jezo malo razpase. Ker so duri stanovanja zaprte, hoče vlomiti, kar se mu tudi posreči; a komaj vstopi v sobo in hoče nad čedno dvojico zarežati, kar mahne M. V., ki je za vrati prežil, s sekiro dvakrat po glavi, da se nesrečnež omrtvel na tla zgrudi. — Zločinca so koj vjeli in v zapor gnali; babura je pa skozi okno skočila, a obvisela je na trti, in se nij nič poškodovala. Ogromna množica pobalinov jo je žvižgaje spremljala po mestnih ulicah do zavora, kjer si bo nekoliko časa vrelo kri hladila. Nesrečnega soproga so peljal v bolnišnico, kjer bode nekda kmalo okrevat. S početka so mislili, da je smrtno zadet, a zdaj se je pokazalo, da rane nijso nevarne. — Demoralizacija strašno napreduje posebno v nižjih vrstah goriškega prebivalstva.

Razne vesti.

* (Požar.) V ogerskej vasi Moravsko-Sisko nastal je v soboto zvečer, 11. t. m. ob 9. uri ogenj; v pol ure je uničil 50 hiš in 30 pristav. Pomagati se nij moglo, ker je požar se presilno hitrostjo okolo segal.

* (Grozna nesreča.) Iz Pariza se poroča, da je nastal v obližji Chateau d' Eau vsled vnetja fabrike za vžigalne reči 14. t. m. strašen požar. Fabrika se je razletela in vrglo je zidovje visoko v zrak, tako, da so se tudi

dve hiši razrušili. Veliko ljudij je zasutih, dozdaj so izvlekli izpod razvalin le dva mrtva. Mnogo ljudij bilo je tudi ranjenih. Policijski prefekt Gigot bil je v smrtnej nevarnosti.

* (Svatovanje po staro kmetsko.) Kmet J. F. v Barci na Ogorskem je dal svojo hčer nekemu kmetskemu sinu iz Suloka za ženo. Ženitovanje se je pričelo v ponedeljek zjutraj in je trajalo ves teden. Za pojedine so zaklali: 2 rejena prešiča, 1 kravo, 3 te

leta, 12 gosij, 14 rac, 45 kopunov, popili so 25 veder vina, sneli 4 cente fine moke, cukra, riža in družih raznovrstnih rečij obilo. Povabljenih je bilo 30 rodbin, okolo 170 ljudi; vsaka rodbina je pa še po starej tamošnjeji navadi prinesla soboj jedno pogačo, pečeno iz 25-50 funtov moke, in jedno pečeno gosali pa mlado prase. Skupni stroški znašajo 1200 gld.

Listnica opravištv: G. Fr. T. v K. Prejeli 2 gld.

Dunajska borza 17. maja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	62 gld.	15	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	64	70	
Zlata renta	71	65	
1860 drž. posojilo	114	—	
Akcije narodne banke	802	—	
Kreditne akcije	216	25	
London	121	25	
Napol.	9	70	
C. kr. cekini	5	72	
Srebro	105	85	
Državne marke	59	85	

Prodaja košnje.

Dne 27. maja (ponedeljek) se bode košnja, 14 oralov travnika „Mesarica“ v Trnovskej fari — spadajoča v zapuščino Franc Rode-ta — za leto 1878 na drobno po dražbi in proti gotovej plači oddajala.

Dražba se prične 27. t. m. ob 9. uri zjutraj na travniku „Mesarica“. (156-1)

Komí,

ki je izurjen v vseh poslih prodajalnice mešanega blaga, in z dobrim spričevalom previden, bi rad v službo stopil. Ponudbe v ta namen naj se izvolijo pošiljati pod naslovom: „K. H.“ poste restante Brežice. (157-1)

Štev. 7234.

(154-2)

Razglas.

V ponedeljek 20. maja t. l. do polu dne ob 9. uri se bode košnja mestne senožeti ob zagrabskej cesti pod Rakovnikom, in takoj potem košnja mestnih senožetij v Trnovem pri konjači in pri kolizejskem mlinu v najem dajale.

Najemniki naj se snidejo omenjeni dan ob 9. uri do polu dne na senožeti pod Rakovnikom ali „zelenim hribom“.

Mestni magistrat v Ljubljani,

14. maja 1878.

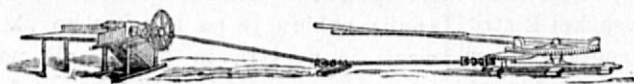
Trpotčev sok.

Ta neprecenljivi sok služi za zdravilo proti bolečinam v prsih in na pljučih, proti zasliženju bronhij, kašlju, hripavici itd. Cena velikej sklenici z navodom 80 kr., malej sklenici z navodom 60 kr.

Zaloga v Kranjskej: Viktor v. Trnkoczy, lekarničar „pri zlatem jednorogu“ v Ljubljani, na mestnem trgu št. 4. (78-10)

Umrath & Comp. v Pragi,

fabrikanti poljedeljskih mašin, priporočajo svoje po strogo solidnej izpeljavi, lahkej hoji in čistej mlatvi dobro znane posebnosti v

ročnih i vlečnih mlatilnih garniturah

z 1-8 konjskimi ali volovskimi močmi, in sicer premakljive in nepremakljive. — Potem izdelujemo mnogovrstne velikosti dobro izkušene:

mašine za žito snažiti, mašine za ličkanje turšice, skoporezne mašine

itd. itd.

(114-6)

Ilustrovane cenike brezplačno in franko.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.

V Avstro-Ogerskej in Nemčiji branjeni

Wilhelmov

antiartritični antirevmatični

kri čistilni čaj

za

(389-5)

spomladno zdravljenje,

jedino kri čistilno sredstvo z dobrim vspehom,

katero so preiskali, uporabili in za zdravilno priznali: c. kr. vladni svetnik in v. av. vsučiliščeni profesor dr. E. Fenzl, vodja botaničnemu vrtu na Dunaji itd. itd., prof. Oppolzer, dr. Van Kloger v Bukareštu, dr. Rust na Dunaji, dr. Röder na Dunaji, dr. Ivan Müller, medicinski svetnik v Berlinu, dr. med. A. Groyen v Novem Jorku, dr. Raudnitz na Dunaji, dr. Hess v Berlinu, dr. Lehmann v Mošonju, dr. Werner v Vratislavi, dr. Malič v Grubišem polji; praktični zdravniki: Hilger v Nachlingu, Russeger v Abtenavu, Truchholz v Marzalyju, Janković v Nakofalvi in mnogi drugi zdravniki,

1. pri revmatičnih boleznih;
2. pri skrnini;
3. pri boleznih v spodnjih delih telesa, onih, ki mnogo sedé;
4. pri povečanju in nagnétu jeter;
5. pri svrabu, osobito pri lišajih;
6. pri sifilitičnih boleznih;
7. predno kdo, ki trpi navedene bolezni, misli iti v kako rudninsko kopel;
8. namesto uporabe rudninskih kopelij zoper te bolezni.

Jedino pravi prireja

Franjo Wilhelm, lekarnar v Neunkirchenu.

Zavitek, razdeljen v 8 vzemkov, prirejen po zdravnikova zapovedi, z navodom uporabi v raznih jezikih 1 gld., za kolek in povezavanje 10 kr.

Skorilo. Varovati se je nakupa ponarejanj ter naj zatorej vsak zahteva vedno le „Wilhelmov antiartritičen antirevmatičen kri čistilni čaj, ker so priredki, ki slujó samo pod imenom antiartritičnega antirevmatičnega kri čistilnega čaja, jedino ponarejeni ter jaz vedno svarim pred nakupovanjem tacih.

Da ugodim p. t. občinstvu, poslal sem in imajo pravi Wilhelmov antiartritičen antirevmatičen kri čistilni čaj tudi

Ljubljana: Peter Lassnik;

Beljak: Mat. Fürst; Borgo: Josip Bettanini, lekarnar; Bruck na Muri: Albert Langer, lekarnar; Bolcan: Franjo Waldmüller, lekarnar; Bruneck: J. P. Mahl; Belovár: Rud. Svoboda, lekarnar; Briksen: Leonhard Staub, lekarnar; Celje: J. C. von Dienes, lekarnar; Franjo Rauscher; Cormons: Hermes Codolini, lekarnar; Celovec: Karl Klemenčič; Cortina: A. Cambruzzi; Deutsch-Landsberg: Müller-jevi dediči; Esek: J. C. von Dienes, lekarnar; Josip Pobetzky, lekarnar; Fürstenfeld: A. Schröckenfuss, lekarnar; Frohneiten: V. Blumauer; Friesach: O. Russheim, lekarnar; A. Aichinger, lekarnar; Feldbach: Josip König, lekarnar; Gorice: A. Franzoni, lekarnar; Gradec: J. Burgleitner, lekarnar; Guttaring: S. Vatterl; Grubisnopolje: Josip Malich; Gospic: Valentin Vouck, lekarnar; Grafendorf: Josip Kaiser; Hermagor: Jos. M. Richter, lekarnar; Hall (Tirolsko): Leop. von Aichinger, lekarnar; Judenburg: F. Senekovitsch; In-nichen: J. Staff, lekarnar; Imst: Vilj. Deutsch, lekarnar; Ivanič: Ed. Tollovič, lekarnar; Karlovec: J. Benič, lekarnar; A. E. Katkič, lekarnar; Kindberg: J. Karincič, lekarnar; Kapfenberg: Turner, lekarnar; Knittenfeld: Vilj. Vischner, lekarnar; Kranj: Karl Šavnik, lekarnar; Linc: Franjo pl. Erlach, lekarnar; Leoben: Ivan Peferschy, lekarnar; Maribor: Alois Quandest, lekarnar; Metlika: Alfred Matter, lekarnar; Mürzzuschlag: Ivan Danjer, lekarnar; Murau: Ivan Steyrer; Mitrovica: A. Kerstenovich; Mals: Ludwig Pöll, lekarnar; Novo mesto: Dom. Rizzoli, lekarnar; Neumarkt (Štajersko): Karl Maly, lekarnar; Otočac: Edo Tomay, lekarnar; Postojna: Josip Kupferschmidt, lekarnar; Peterwardein: L. C. Junginger; Pliberg: Ivan Neusser, lekarnar; Požega: Ant. pl. Hegedüs, lekarnar; Prassberg: Ivan Tribuč; Ptuj: C. Girod, apoteker; Rottenmann: Franjo X. Il-ling, lekarnar; Roveredo: Richard Thales, lekarnar; Samobor: F. Schwarz, lekarnar; Sebenico: Peter Beros, lekarnar; Slov. Bistrica: Adam pl. Putkowskij; Slov. gradec: G. Kordik, lekarnar; Jos. Kaligarič, lekarnar; Strassburg: J. V. Corton; St. Veit: Julian Rippert; Stainz: Valentin Timouschek; Sem-lin: D. Joannovicza sin; Spljet: Venatio pl. Frazio, lekarnar; Schlanders: B. Würstl, lekarnar; Trst: Jak. Seravallo, lekarnar; Trient: Ant. Santoni; Trbiž: Eugen Eberlin, lekarnar; Vu-kovar: A. Kraicovits, lekarnar; Vinkovce: Fried. Herzig, lekarnar; Varaždin: Dr. A. Halter, lekarnar; Zagreb: Sig. Müll-bach, lekarnar; Senj: Josip Accurti, lekarnar; Zader: N. An-drovič, lekarnar; Zlatar: Ivan N. Pospisil, lekarnar.

Tufel.
16. maja:
Pri Slovani: Edgus iz Dunaja. — Winterhalter iz Karlova. — Kosec iz St. Vida. — Zarnik iz Preloke. — De-lerari iz Trsta. — Segaltzer iz Dunaja. — Goldberger iz Gorice.
Pri Maščeti: Schnabel iz Dunaja. — Harting iz Črnomlja. — Fischer iz Du-naja. — Fink iz Grada. — Hladnik iz Logatca.

Karel S. T'ill
trgovstvo s knjigami in papirjem, pod Trnavo št. 2, zaloga vseh potrebnosti za urade in kupčijstvo; zaloga navadnega, pisemskega in zavijalnega pa-pirja. Vse potrebnosti za metelce (inženirje), si-karje in risarje. Najnovejšje v konfekciji za papir. Zapisovalne in opravilne knjige. Izdajujejo se tudi monogrami na pisemski papir. Vidne karte in pi-semske zavijke. (158-1)

Adolf Eberl,
zaloga oljnatih barv, lakov in firnežev, v Ljubljani, na Marjinem trgu, poleg frančiškanskega mosta. (153-3)